

Beszámoló a 2019-es amerikai dohányzásellenes kongresszusról

Joó Tamás¹, Szerencsés Viktória¹, Kocsis Tímea², Dr. Szócska Miklós¹

¹ Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar, Egészségügyi Menedzserképző Központ, ² Semmelweis Egyetem, Klinikai Orvostudományok doktori iskola

Idén 25. alkalommal, február 20-23 között rendezték meg a Society For Research on Nicotine & Tobacco (SRNT) konferenciáját San Francisco-ban a világ több mint 1500 szakértőjének és politikai döntéshozójának részvételével. Az 1994-ben alapított társaság fő célja a dohányzás visszaszorításával kapcsolatos kutatások ösztönzése és a dohányzással kapcsolatos legújabb tudományos eredmények ismertetése. A jubileumi konferencián kiemelt figyelem övezte az e-cigarettával, valamint az egyéb új típusú dohánytermékekkel kapcsolatos kutatásokat. Idén két magyar vonatkozású kutatás is helyet kapott a konferencia napirendjén, melyik közül az egyik a dohányzás és e-cigaretta használat társadalmi normáira, míg a másik a vágott dohány problémakörére fókuszált.

The 25th Annual Meeting of the Society for Research on Nicotine & Tobacco (SRNT) was organised between 20-23 February in San Francisco with the attendance of more than 1500 experts and political decision makers from all over the world. The society was founded in 1994 and its main aim is the generation of new knowledge concerning smoking control and the dissemination of the newest scientific results in the field of smoking. Among the topics of this jubilee conference a special attention was hold on the researches focusing on e-cigarettes and on new electronic nicotine delivery systems. This year, two Hungarian-related research projects were on the agenda of the conference. One of them was focusing on the social norms toward smoking and e-cigarettes, while the other one focused on the issue of fine-cut tobacco.

Idén 25. alkalommal, február 20-23 között rendezték meg a Society For Research on Nicotine & Tobacco (SRNT) konferenciáját San Francisco-ban a világ több mint 1500 szakértőjének és politikai döntéshozójának részvételével. Az 1994-ben alapított társaság fő célja a dohányzás visszaszorításával kapcsolatos kutatások ösztönzése és a legújabb tudományos eredmények ismertetése. Az Amerikai Egyesült Államok legnagyobb dohányzás visszaszorításával kapcsolatos tudományos eseményének kiemelt jelentőségére hívja fel a figyelmet az a tény, hogy a pozitív előrelépések ellenére jelenleg is a dohányzás okozza a legtöbb megelőzhető megbetegedést és halálást világszerte.

Az idei konferencia kiemelt célja volt:

- a nikotin és dohányzás hatásait bemutató legújabb vizsgálatok és klinikai adatok ismertetése, megvitatása;

- a dohányzás elleni küzdelem nemzetközi példáinak bemutatása;
- a kutatási eredmények klinikai gyakorlatba ültetésének elősegítése;
- a dohányzás és egyéb pszichoaktív szerek egyidejű használata klinikai és népegészségügyi hatásainak és kezeléseinek a szemléltetése.

Az immáron 25. alkalommal megrendezett, jubileumi konferencián való részvételre több mint 1000 absztrakttal pályáztak. A konferencián klinikai, egészségpolitikai és népegészségügyi kutatók egyaránt képviseltették magukat mind az akadémiai és kormányzati szférából, mind az ipar oldaláról. A konferencia szervezői úgy alakították ki a plenáris üléseket, hogy az alaptudományi előadások, az epidemiológiai és klinikai vizsgálatok mellett az egészségpolitikai megközelítések is helyet kapjanak.

A konferencián elhangzott előadások az alábbi főbb tématerületeket érintették:

- a nikotin tartalmú e-cigaretta;
- a dohányzásról való leszokást támogató legújabb eszközök és módszerek;
- a dohányzás epidemiológiája;
- a dohánytermékek szabályozása;
- az új típusú dohánytermékek és
- a dohányzásellenes politika.

A konferencián elhangzottak alapján megállapítható, hogy a nikotin és a dohánytermékek változó környezete új kihívásokat és lehetőségeket generál. Kiemelt figyelem övezte az e-cigarettával, valamint az egyéb új típusú dohánytermékekkel kapcsolatos kutatásokat.

További témakörök, melyek kiemelt szerepet kaptak a konferencián:

- precíziós medicina a dohányzásról való leszokás szolgáltatásban;
- dohányzás, leszokás, mentális egészség;
- kommunikációs egyenlőtlenségek vizsgálata és kezelése a dohányzás elleni küzdelemben;
- elektronikus cigaretták légúti toxicitása;
- a nikotin kognitív és biológiai hatásai;
- vízipipa összetételének és kialakításának hatása a vízipipa dohányzás toxicitására és a dohányzási szokásokra;
- mHealth alkalmazások a nehezen elérhető csoportok megszólításához;

- bővülő evidenciák az e-cigaretták toxicitásával kapcsolatban.

Nagy érdeklődés övezte az Amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerfelügyelet (FDA) nikotin és dohányzás szabályozási tervének előrehaladásáról szóló előadásokat. Az ismertető egy több éves folyamatot vázolt fel. Az intézkedések célja, hogy jobban védje a fiatalokat és segítsen a felnőtteknek a dohányzástól való leszokásban és szignifikánsan csökkentse a következő években a dohányzással összefüggő megbetegedéseket és halálozásokat az Egyesült Államokban. A szekció további kiemelt témája a függőségre, tanácsadásra és leszokásra vonatkozó szabályozási politika volt. A leszokást segítő, gyógyászati célú nikotin használatot is szabályozzák, valamint kiemelt hangsúlyt helyeznek a lakosság oktatására és a nikotinnal kapcsolatos tévhitek eloszlására. Ismertették továbbá az ifjúsági prevenciók tervét is, mely három alapelv köré épül:

- megakadályozni a fiatalok dohánytermékekhez való hozzáférését;
- megfékezni a termékek marketingjét;
- támogatni a fiatalok és családjaik oktatását.

A szekció lezárásaként az FDA dohány és nikotin politikai keretrendszerében beállt változásokat ismertették.

Az idei konferencián két magyar vonatkozású kutatás is helyet kapott:

- **Katherine East, Sara C. Hitchman, Ann McNeill, Mairtin McDermott, Aleksandra Herbec, Yannis Tountas, Nicolas Bécuwe, Tibor Demjén, Esteve Fernandez, Ute Mons, Antigona Trofor, Witold A. Zatoński, Geoffrey T. Fong, Constantine Vardavas: Social norms toward smoking and e-cigarettes in seven European countries: findings from the 2016 international tobacco control (ITC) europe surveys.**

A szerzők egy olyan nemzetközi felmérés eredményeit ismertették, mely hét európai országban vizsgálta – köztük Magyarországon is – a dohányzás és e-cigaretta használat társadalmi normáit.

- **Tamás Joó, Tímea Kocsis, Miklós Szócska: Roll down roll-your-own cigarettes in Hungary**

Hazánkban a kedvezőtlen népegészségügyi mutatók miatt a dohányzás elleni küzdelem kiemelt prioritás volt 2010-2014 között. Számos pozitív intézkedést vezettek be: dohányzás zárt légtérben történő tiltása, képes egészségvédő feliratok megjelenése, többszöri jövedéki adóemelések, kiskereskedelmi rendszer átalakítása, dohányzásleszokást támogató intézményrendszer erősítése. Ezen intézkedések hozzájárultak a dohányzási prevalencia (2009: 38% vs. 2014: 30%), valamint a dohányfogyasztás (2012: 19,54 mrd szál vs. 2014: 14,87 mrd szál) csökkenéséhez is. A pozitív eredmények ellenére kedvezőtlen tendencia, hogy megnőtt a vágott dohányt használók száma, ami azzal indokolható, hogy a vágott dohányt alacsonyabb adók sújtják, így a fogyasztók jóval kedvezőbb áron tudnak hozzájutni. Az Eurobarometer adatai alapján míg 2009-ben a napi dohányosok mindössze 12%-a használt kézzel sodort cigarettát, addig ez az arány 2017-re 44%-ra emelkedett.

A konferencián több olyan kutatást is bemutatottak, mely a kézzel sodort cigaretta sajátos piaci helyzetével szembeni hatékonyabb fellépés szükségességére hívja fel a figyelmet, melyet elsősorban a cigarettával szembeni jelentős adóelőnyének mérséklésével lehet elérni, ezáltal az adóemelések okozta prevalencia-csökkentő hatás is hatékonyabban érvényesülhet.

Az e-cigarettával kapcsolatban kiemelendő, hogy San Francisco városa 1 hónappal a kongresszus után bejelentette, hogy az e-cigaretta termékek teljes betiltását tervezi addig, amíg az Amerikai Egyesült Államok kormányzerei nem hoznak hivatalos értékelést az egészségügyi hatásairól. A bejelentés összefüggésben van az FDA megjelent közleményében foglaltakkal, amely szerint az e-cigaretta gyártók kétéves határidőt kaptak, hogy termékeik hatásait értékeljék.

A SZERZŐK BEMUTATÁSA

Joó Tamás, közgazdász és okleveles egészségpolitikai szakértő. Diplomáit az Óbudai Egyetemen (2010) és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerezte (2012). 2011-2016 között kutatóként, gazdasági elemzőként, illetve projektvezetőként az államigazgatás különböző szintjein dolgozott. Kutatóként és projektmenedzserként részt vett

az Országos Egészségfejlesztési Intézet 2012-es, a dohányzás társadalmi terheit felmérő kutatásában, valamint a népegészségügyi termékadó bevezetését értékelő hatásvizsgálatok elkészítésében (2012, 2015). Az Egészségügyért Felelős Államtitkárságon kezdetben gazdasági elemzőként, majd

egy ágazati vezetői információs rendszer kialakítását célzó uniós projekt szakmai vezetőjeként, végül az ágazatvezető személyi titkáráként tevékenykedett (2012-2014). Aktív résztvevője volt a dohányzás visszaszorítását célzó intézkedések előkészítésének és az utólagos hatásvizsgálatok elvégzésének. Jelenleg a Semmelweis Egyetemen senior egészségügyi közgazdászként hazai és nemzetközi finanszírozású projektek előkészítésében és végrehajtásában vesz részt. PhD hallgatóként a dohányzás társadalmi és gazdasági hatásaival kapcsolatban végzi kutatásait. Továbbá az IME Szerkesztőbizottságának, az IFI Szekció vezetője és a Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság alelnöke.

Szerencsés Viktória az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett diplomát Egészségpolitika, tervezés és finanszírozás (2014) és Nemzetközi tanulmányok (2015) mesterszakon. 2014-2017 között az OGYÉI Technológia-értékelő Főosztályán dolgozott egészség-gazdaságtani elemzőként, és szakmailag

koordinálta a főosztály részvételét az Egészségügyi Technológiaértékelés Európai Hálózatának (EUNETHTA) munkájában. 2018-ban az EMMI Nemzetközi Ügyekért Felelős Államtitkárságán az európai uniós és WHO-s tagságból eredő feladatok koordinálásért és a tárgyalási dossziék előkészítéséért volt felelős. Jelenleg a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjának a munkatársa.

Kocsis Tímea, népegészségügyi ellenőr és okleveles egészségpolitikai szakértő. Diplomáit a Debreceni Egyetemen (2010) és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerezte (2012). 2013-tól az OGYÉI Technológia-ér-

tékelő Főosztályon dolgozik egészség-gazdaságtani elemzőként, ahol a gyógyszer, GYSE, és egészségügyi technológia-támogatási kérelmek egészség-gazdaságtani értékelését végzi. Jelenleg a Semmelweis Egyetemen PhD hallgatójaként a tüdőrák társadalmi és gazdasági hatásaival kapcsolatban végzi kutatásait.

Dr. Szócska Miklós 1989-ben szerzett orvosi diplomát a Semmelweis Egyetemen, ahol a képzés ideje alatt ellenzéki diákvezetőként fordult érdeklődése az egészségügyi menedzsment irányába. Diplomája megszerzését követően kollégáival együtt megalapította az azóta már több mint 20 éves Egészségügyi Menedzserképző Központot,

nyitáskor alapuló konzultatív egészségpolitika meghonosítására és a gazdasági válság alatt egyre inkább előtérbe kerülő fenntartható egészségügy megalapozására. Legfőbb eredményének mégis a dohányzás visszaszorítása, a kórházi rendszerek központosítása, az e-egészségügy megalapozása és a népegészségügyi termékadó bevezetése tekinthető, amely a befolyó összegből biztosította az egészségügyi dolgozók számára a hosszú ideje elmaradt béremelést. 2014-től újra az Egészségügyi Menedzserképző Központ igazgatója. Főbb kutatási és oktatási területei a hálózatelemzés, kríziskommunikáció, vezetés és változtatásmenedzsment, továbbá az e-egészségügyi és big data megoldások. Alapító tagja az IME- Az egészségügyi vezetők szaklapjának, és 2010-ig az IME Szerkesztőbizottsága mellett működő Tanácsadó Testületnek a tagja volt.

amelynek jelenleg is a vezetője. A menedzserképző fejlesztése során a Harvard Egyetemen szerzett Master of Public Administration diplomát, majd a Semmelweis Egyetemen sikeresen védte meg változtatás menedzsment témában írt doktori disszertációját. 2010-től egészségügyi államtitkári pozíciót töltött be a politikai ciklus teljes négy éve alatt. Államtitkárként különösen nagy hangsúlyt fektetett a bizo-

Az innovatív gyógyszergyártók üdvözlik a Kormány és az MNB javaslatait

Az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete (AIPM) üdvözli és előremutatónak tartja a Kormány egészségügyet érintő javaslatcsomagját, valamint a Magyar Nemzeti Bank 330 pontos Versenyképességi Programjának magállapításait, **különös tekintettel az innovatív gyógyszerekre vonatkozó és az egészségügy hatékonyságának növelésére irányuló javaslatokra.** Az Egyesület egyúttal bízik abban, hogy a megvalósításhoz a Kormány megfelelő forrásokat is biztosít, így például a gyógyszerkassza is növekedhet, tekintettel arra, hogy a gyógyszerkiadások az elmúlt 12 évben reálértéken nem emelkedtek. A gyógyszerekre fordított nettó magyar közkiadás mértéke elmarad még a visegrádi országok átlagától is, miközben a gyógyszeripari szereplők különadók formájában mára már a kassza ötödét állják.

Dr. Holchacker Péter, az AIPM igazgatója a magyar innovatív gyógyszergyártók nevében üdvözölte, hogy a Magyar Nemzeti Bank stratégiai javaslatok közé bekerült az innovatív terápiák alkalmazásához szükséges források előteremtésének szándéka, amit az innovatív gyógyszeripar maximális partnerséggel és szakmai segítséggel kíván támogatni.